

## **Dôvodová správa**

### **1. Všeobecná časť**

Zmeny a doplnenia, ktoré sa navrhujú vykonať v zákone č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov sú zmenami v troch oblastiach.

Prvou oblasťou je doplnenie a spresnenie kompetencií jednotlivých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ide o zmeny a doplnenia, ktoré tieto orgány navrhli na základe listu Sekcie vládnej legislatívy ÚV SR z 5. mája 2004 a týkajú sa v prevažnej väčšine spresnení pojmov a zosúladení tohto zákona s novoprijatými osobitnými predpismi, upravujúcimi podrobnosti o výkone kompetencií jednotlivých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy v jednotlivých oblastiach.

Druhou skupinou zmien sú zmeny, ktoré vychádzajú z ustanovenia nového pojmu, novej činnosti - „verejnej politiky“. Ustanovenie tohto pojmu a explicitné ustanovenie skutočnosti, že verejnú politiku vykonávajú výlučne ministerstvá vychádza z ústavného postavenia a zodpovednosti jednotlivých ministrov, ako členov vlády, za jednotlivé oblasti štátnej správy, ktoré patria do pôsobnosti ich ministerstiev. Vláda by mala mať v základných veciach koncepčno-plánovacích a strategických a následne aj vo veciach implementácie zvolených koncepcií na ústavnej a zákonnej úrovni silnejšie postavenie, keďže je to primárne vláda, ktorá nesie za výkon týchto činností zodpovednosť.

Poslednou treťou oblasťou sú zmeny súvisiace so zrušením postavenia Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo a Správy štátnych hmotných rezerv ako ústredných orgánov štátnej správy. Túto zmenu postavenia navrhuje predkladateľ z toho dôvodu, že výkon činností, ktoré tieto orgány zabezpečujú si nevyžaduje zároveň ich postavenie na úrovni ústredných orgánov štátnej správy.

V návrhu sú tiež obsiahnuté drobné zmeny legislatívno-technickej povahy, ktoré nemenia vecnú podstatu predmetných ustanovení zákona.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

## **Doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť**

### **1. Finančný vplyv**

Prijatím tohto návrhu zákona nevzniknú nároky na štátny rozpočet.

### **2. Ekonomický vplyv**

Nebude mať vplyv.

### **3. Environmentálny vplyv**

Nebude mať vplyv.

### **4. Vplyv na zamestnanosť**

Nebude mať vplyv

**DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI**  
**návrhu právneho predpisu**  
**s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie**

1. Navrhovateľ právneho predpisu: vláda Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu právneho predpisu: návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
3. Návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
4. V práve Európskych spoločenstiev a v práve Európskej únie nie je problematika návrhu právneho predpisu upravená. Úprava v predmetnej oblasti je ponechaná na jednotlivé štáty.
5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a Európskej únie:
6. Gestor (spolupracujúce rezorty): Nakoľko sa do návrhu zákona netransponujú žiadne ustanovenia smerníc, považujeme stanovenie gestora za bezpredmetné.
7. Na príprave návrhu zákona sa nezúčastnili žiadni experti.

## **2. Osobitná časť**

### **K Čl. I**

#### **K bodu 1:**

V zmysle ustanovenia § 42 zákona stratil § 5 ods. 6 účinnosť 31 marca 2002 a z tohto dôvodu ho navrhujeme vypustiť.

#### **K bodu 2:**

Navrhované doplnenie kompetencií Ministerstva hospodárstva SR súvisí so zrušením postavenia Úradu normalizácie, metrologie a skúšobníctva SR a Správy štátnych hmotných rezerv ako ústredných orgánov štátnej správy. Navrhuje sa preto, aby ústrednú štátnu správu v predmetných oblastiach vykonávalo Ministerstvo hospodárstva SR.

#### **K bodu 3:**

Do odseku 2 písmeno b) sa vkladá nová kompetencia Ministerstva financií Slovenskej republiky vzhľadom na § 30b zákona č. 203/2004 Z.z., ktorým sa zrušil Úrad pre štátnu pomoc ktorého práva a povinnosti prešli na vyššie uvedené ministerstvo.

Druhá zmena v odseku 2 písmeno b) sa týka legislatívnych zmien a zmien právnej terminológie zákona o lotériách a podobných hrách.

#### **K bodu 4:**

Zmena navrhovaná v § 7 odseku 2 písmeno c) odráža neopodstatnenosť výkonu štátneho dozoru nad zabezpečovaním politiky trhu práce, pretože táto zanikla zrušením Národného úradu práce a vytvorením Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ako orgánu štátnej správy.

#### **K bodu 5:**

§ 9 odsek 1 je kvôli prehľadnosti rozčlenený do jednotlivých písmen a doplnený o výkon niektorých pôsobností ministerstva pôdohospodárstva.

#### **K bodom 6 a 7:**

Zmeny v § 11 písmenách a) a b) odrážajú zmeny v už platnej právnej úprave zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi a zákona č. 331/2003 Z.z. o voľbách do Európskeho parlamentu.

#### **K bodom 8 až 12:**

Zmeny v § 12 ods. 1 písm. a) až c) a g) spresňujú pôsobnosť Ministerstva obrany SR v súlade s osobitnými zákonmi, upravujúcimi výkon predmetných kompetencií.

Vypustenie § 12 ods. 1 písm. f) je zmenou, súvisiacou so zosúladením tohto zákona s § 4 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

**K bodom 13 a 14:**

V bode 13 sa navrhuje upresniť kompetencie, ktoré vykonáva Ministerstvo spravodlivosti už aj v súčasnosti a doplniť kompetencie, ktoré mu vyplývajú z novoprijatých všeobecne záväzných právnych predpisov.

V bode 14 sa navrhuje doplniť kompetencie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o činnosti, ktoré v súčasnosti zabezpečuje podpredseda vlády pre legislatívu prostredníctvom sekcií Úradu vlády SR, ako aj o kompetencie, ktoré bude v budúcnosti potrebné vykonávať v súvislosti s členstvom SR v EÚ/ES.

**K bodom 14 až 16:**

Zmeny reagujú na prijatie nových zákonov v predmetných oblastiach. Z tohto dôvodu je potrebné najmä terminologicky zosúladiť predmetné ustanovenia s novoprijatými zákonmi upravujúcimi výkon týchto pôsobností Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

**K bodu 18:**

Novelizácia týchto ustanovení zákona reaguje na už vykonané legislatívne zmeny a novú terminológiu zákona č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom.

**K bodom 19 a 20:**

Doplnenie § 19 reaguje na požiadavku Ministerstva zdravotníctva SR doplniť predmetný paragraf o oblasti pôsobnosti, ktoré Ministerstvo zdravotníctva SR vykonáva.

**K bodom 21 a 22:**

Navrhovanou zmenou sa realizuje zrušenie statusu ústredného orgánu štátnej správy pokiaľ ide o Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a Správu štátnych hmotných rezerv.

V európskych štátoch neexistujú samostatné orgány pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo a štátne hmotné rezervy, ako ústredné orgány štátnej správy.

Pokiaľ ide o Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo, tak kompetencie slovenského úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo sú zväčša decentralizované a rozdelené medzi viaceré ministerstvá. V severských krajinách je historicky zakotvený systém prierezových vládnych organizácií, ktoré sú súčasťou štátnej správy.

- *Švédsko, Fínsko* – Pôsobnosť v danej oblasti majú zväčša neštátne, verejnoprospešné vládne agentúry, ktoré dostávajú až 60% príspevok zo štátneho rozpočtu.
- *Dánsko* – Nefunguje tu žiadna inštitúcia s presne rovnakými právomocami, ako má slovenský úrad. Najväčšia podobnosť nášho úradu je s *Danish Standard Association*, ktorá je podriadená ministerstvu vedy, technológie a inovácií. Je to neštátna nezisková organizácia čiastočne financovaná týmto ministerstvom.
- *Holandsko* – V oblasti štátnej politiky kvality a normalizácie pôsobia až štyri ministerstvá: ministerstvo práce a sociálnych vecí, ministerstvo dopravy, verejných

prác a manažerstva vodných zdrojov, ministerstvo hospodárstva. Koordinácia notifikácie technických predpisov v neharmonizovanej oblasti slobodného pohybu tovaru je v kompetencii ministerstva zahraničných vecí a ministerstva spravodlivosti. Predmetom kritiky zo strany Európskej komisie pre prípadný vstup Holandska do EÚ je aj fakt, že národný normalizačný orgán je nezávislá verejnoprospešná organizácia a národný metrologický inštitút je súkromná organizácia s právom vydávať všeobecne záväzné právne predpisy.

- *Írsko* – Úrad patrí pod ministerstvo podnikania, obchodu a zamestnanosti. Vydávanie certifikátov a známkov kvality je v Írsku na štátnom, a nie komerčnom základe, ako je to napríklad v USA.

Pokiaľ ide o Správu štátnych hmotných rezerv, tak vo väčšine porovnateľných krajín pracujú podobné inštitúcie na báze agentúrneho systému. Väčšinou existujú dva typy agentúr: agentúry zamerané na riešenie krízových situácií a samostatné agentúry na riešenie ropnej krízy. Kompetencie sú zväčša rozdelené medzi ministerstvo, agentúru a štatistický úrad (okrem Fínska).

- *Dánsko, Holandsko, Švédsko, Írsko* – Prevažujú agentúry zabezpečujúce činnosti v oblasti núdzových zásob ropy.
- *Fínsko* - Kompletne krízové riadenie štátu rieši národná agentúra, čo v je v slovenskej republike v náplni odboru krízového manažmentu ministerstva hospodárstva. V porovnaní so slovenskou správou hmotných rezerv má táto národná agentúra širšie právomoci.

Do budúcnosti je možné navrhnúť, aby správa štátnych hmotných rezerv prešla na agentúrny systém, avšak v súčasnosti nie je podľa predkladateľa nevyhnutné, aby sa táto činnosť vykonávala ústredným orgánom štátnej správy. Činnosti môžu byť vykonávané ministerstvom hospodárstva.

#### **K bodu 23:**

Ide o legislatívno-technickú úpravu, keďže tretia časť „kompetenčného zákona“ sa týka ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

#### **K bodom 24 až 34:**

Navrhované zmeny reagujú na nový pojem, novodefinovanú činnosť - „verejnú politiku“ (pozri odôvodnenie k bodu 35) a explicitne ustanovujú, ktoré ministerstvo vykonáva verejnú politiku v predmetných oblastiach.

V bode 22 sa navrhuje zrušiť ústredná štátna správa v oblasti kontroly vybavovania petícií a sťažností ako samostatná ústredná štátna správa a navrhuje sa začleniť túto činnosť pod kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy.

Bod 29 reaguje na zrušenie postavenia Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo ako ústredného orgánu štátnej správy (pozri odôvodnenie k bodom 19 a 20).

Bod 31 je reakciou potrebu zapracovania zmien a zosúladenie stavu s platnými právnymi predpismi v oblasti priemyselno-právnej ochrany, a to predovšetkým zákon o dizajnoch, zákon o konaní vo veciach vynálezov a priemyselných vzorov a zákon o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov.

**K bodu 35:**

Vypustenie § 33 je reakciou na zrušenie postavenia Správy štátnych hmotných rezerv ako ústredného orgánu štátnej správy (pozri odôvodnenie k bodom 19 a 20).

Vypustenie § 34 sa navrhuje z dôvodu prijatia zákona č. 215/2004 Z.z., ktorým sa postavenie Národného bezpečnostného úradu (NBÚ) zmenilo natoľko, že sa vymyká z akýchkoľvek kritérií a štandardov postavenia a zodpovednosti ústredného orgánu štátnej správy. Vzhľadom na špecifický obsah činnosti NBÚ, ktorý sa odráža osobitnou a zvýšenou kontrolou prostredníctvom NR SR, vzhľadom na postavenie štatutárneho zástupcu (spôsob kreovania a dĺžka funkčného obdobia) je „nezávislosť“ úradu obmedzovaná nie len rozhodovaním vlády, ale najmä kontrolou NR SR. Vláda vykonáva svoje právomoci voči NBÚ navrhovaním riaditeľa a schvaľovaním nariadení avšak kontrolu činnosti úradu vykonáva v prvom rade NR SR, ktorá na tento účel zriaďuje z poslancov osobitný kontrolný orgán. Máme za to, že postavenie NBÚ sa viac približuje postaveniu štátnych orgánov, akým je napr. SIS a z tohto dôvodu ho navrhujeme vyňať zo štruktúry orgánov štátnej správy a definovať jeho postavenie ako štátneho orgánu (pozri čl. V).

**K bodu 36:**

Zavádza sa nová povinnosť pre ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v oblasti čerpania finančných prostriedkov Európskej únie.

**K bodu 37:**

Vláda SR je vrcholný orgán výkonnej moci (čl. 108 ústavy). Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná Národnej rade SR (čl. 114 ústavy) rovnako ako aj člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Národnej rade SR (čl. 116 ústavy). Možno teda povedať, že vláda ako vrcholný orgán exekutívy a jej jednotliví členovia majú svoju zodpovednosť o.i. aj za plnenie úloh a fungovanie štátnej správy smerom k Národnej rade SR. Na druhej strane sú tu však iné ústredné orgány štátnej správy, ktorých rôznorodé postavenie a zodpovednostné vzťahy nie vždy umožňujú vláde ukladať úlohy a efektívne vykonávať, resp. mať efektívny dosah na fungovanie štátnej správy v niektorých oblastiach.

Zastávame názor, že vláda SR by mala mať v základných veciach koncepčno-plánovacích a strategických a následne aj vo veciach implementácie zvolených koncepcií na ústavnej a zákonnej úrovni silnejšie postavenie, keďže je to primárne vláda, ktorá nesie za výkon týchto činností zodpovednosť.

Pri vymedzení pojmu „verejná politika“ vychádzame z toho, že verejná politika obsahuje najmä

- rozhodovanie o tom, čo je problém, ako sa bude riešiť s určením možností a priestoru na riešenie,
- pri konkrétne vymedzenom probléme analyzovať, aký je stav a čo sa chce dosiahnuť,
- navrhnúť, čo sa má robiť, aby sa cieľ dosiahol (vo všeobecnej rovine) – plány, stratégie, koncepcie,
- realizácia zvolených plánov, koncepcií a stratégií na úrovni základnej, t.j. ústavnej alebo zákonnej úpravy.

Inými slovami by vláda, resp. jednotliví jej členovia mali primárne gestorovať a aj nieť zodpovednosť za verejnú politiku na úrovni koncepčno-plánovacej a strategickej a následne pri vypracúvaní zákonov a nariadení vlády na základe týchto dokumentov vo všetkých oblastiach štátnej správy. Iné ústredné orgány štátnej správy by

- zabezpečovali výkon štátnej správy,
- spolupracovali na výkone verejnej politiky s ministerstvami a
- na základe zákonných splnomocnení naďalej vydávali vykonávacie právne predpisy.

Navrhujeme teda zadefinovať verejnú politiku a ustanoviť, že ju vykonávajú len ministerstvá. Z rovnakých dôvodov navrhujeme pokiaľ ide o orgány podľa § 36 ods. 6, aby príprava a vypracúvanie ústavných zákonov, zákonov a nariadení vlády dotýkajúcich sa postavenia a pôsobnosti týchto orgánov vykonávali ministerstvá.

**K bodu 38:**

Úprava § 37 reaguje na úpravu v § 36, podľa ktorej príprava ústavných zákonov, zákonov a nariadení vlády patrí do pôsobnosti ministerstiev.

**K bodu 39:**

V zmysle ustanovenia § 42 zákona stratil § 40 ods. 5 až 9 účinnosť 31 marca 2002 a z tohto dôvodu ho navrhujeme vypustiť.

**K čl. II až IV:**

Ide o zmeny v osobitných zákonoch súvisiace so zrušením postavenia Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a Správy štátnych hmotných rezerv ako ústredných orgánov štátnej správy.

**K čl. V:**

Ide o zmenu súvisiacu so zmenou postavenia Národného bezpečnostného úradu z ústredného orgánu štátnej správy na štátny orgán.

**K čl. VI:**

Účinnosť sa navrhuje od 1. januára 2005.